

ועדת הבחירות המרכזית
לכנסת ה-20

القاضي سليم جبران
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט סלים ג'ובראן
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

ירושלים, כ"ט באייר התשע"ג
9 במאי 2013

תר"מ 29/19

העותר: תא"ל (במיל) צביקה גנדלמן

נגד

המשיב: מר חיים אביטן, ראש העיר חדרה

עתירה בעניין תעמולת בחירות אסורה

החלטה

רקע

1. בעתירה שבפני טוען העותר, כי ראש עיריית חדרה המכהן, מר חיים אביטן – הוא המשיב - מפר את הוראות חוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק הבחירות) בכך שעושה הוא שימוש בגדרי תעמולת הבחירות שלו במשאבי העירייה – בפרסום שמו בשלטי חוצות הפרוסים בעיר, בפרסום שמו ותמונתו בעיתונים ובחלוקת פליירים/חוברות ומגשרים

עמוד 1 מתוך 5

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون, أورشليم القدس, 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

המשוגרים לבתי התושבים הנושאים את שמו ותמונתו. כמו כן טוען העותר, כי על מנת לייתר את הצורך בהליך משפטי זה, פנתה באת כוחו באופן אישי, ביום 12.2.2013 הן לראש העיר והן ליועצת המשפטית בעיריית חדרה בבקשה להסיר את השלטים ולהפסיק את הפרסום האמור. ברם, מכתב זה לא זכה לכל התייחסות, לא של ראש העיר ולא של היועצת המשפטית לעירייה. דממה מוחלטת מטעמם והתעלמות מוחלטת מהחוק ומהחלטות שיפוטיות ברורות בעניין פרסום אסור בשנת בחירות. לכך מוסיף וטוען העותר, כי לא רק שראש העיר והיועצת המשפטית התעלמו מהמכתב ששלח להם, אלא שבעזות מצח פרסם ראש העיר בחג הפורים בשלטי חוצות את שמו בהקשר החג ובעדלודיע שהתקיימה בעיר חדרה. לבסוף טוען העותר, כי יש לחייב את ראש העיר בתשלום מלוא עלויות הפרסום האסור מכיסו הפרטי ובקנס עונשי כמו גם בהוצאות העתירה דנן.

2. ביקשתי את תגובת המשיב לעתירה. בתגובתו, טוען המשיב, באמצעות היועצת המשפטית של עיריית חדרה, כי נציגי העירייה הסירו או הסתירו את כל שלטי החוצות הנושאים את שמו של ראש העיר ברחבי העיר עוד בטרם ניתנה החלטת יו"ר ועדת הבחירות המרכזית מיום 29.4.2013. לטענתו, ככל שנותר שלט כאמור, עם שמו של ראש העיר, שלא נתגלה בבדיקה, העירייה תודה על הפניית תשומת לבה לכך והעניין יטופל.

כמו כן טוען המשיב, כי מדובר בשלטים ישנים המתייחסים ברובם לפרויקטים של בנייה המבוצעים ברחבי העיר מזה זמן ואין מדובר בשלטים חדשים שהוצבו לאחרונה.

אשר לעלון "הגשרים של מחזו חדרה" טוען המשיב, כי מדובר בעלון שחולק למטיילים שהגיעו מחדרה ומחוצה לה בימי חול המועד. משמע, למעלה ממחצית השנה לפני מועד הבחירות. מטרתו של העלון היתה בעיקר לקדם את המבקרים מחוץ לחדרה ולהציג בפניהם את מסלולי הטיולים לאורך הנחל. לטענתו, אין בהצגת ברכת ראש העיר והצגת תמונתו למטיילים מחוץ לחדרה משום תעמולה פסולה ובוודאי שלא בניגוד להוראות סעיף 2א לחוק הבחירות. בעלון אין כל התייחסות אישית לראש העיר, להישגיו ולתוכניותיו ולפיכך אין מדובר בפרסום פסול.

הכרעה

3. סעיף 2א לחוק הבחירות, שכותרתו "איסור שימוש בנכסי הציבור" קובע:

"2א. לא ייעשה שימוש, בקשר עם תעמולת בחירות, בכספים

עמוד 2 מתוך 5

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950
العنوان: مجمع بن غوريون، أورشليم القدس، 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

של גוף מבוקר כמשמעותו בפסקאות (1), (2), (3), (4) ו-(9) של סעיף 9 לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב], או של תאגיד שהמשלה או רשות מקומית משתתפת בהנהלתו או בהונו, ולא ייעשה שימוש כאמור במקרקעין או במטלטלין המוחזקים למעשה על ידי גוף או תאגיד כזה....."

4. כבר נקבע, כי האיסור לפי סעיף זה חל מחוץ לתקופת 90 הימים שלפני יום הבחירות והפרתו היא עבירה פלילית לפי סעיפים 17 ו-17א לחוק הבחירות. תכלית האיסור היא להבטיח בחירות שוויוניות וחופשיות ולמנוע יצירת יתרון בלתי הוגן למועמד אשר בטרם הבחירות נמצא בעמדת כוח ביחס למשאבי הציבור (ראו למשל החלטה של כב' השופטת א' פרוקצ'יה בתר"מ 2/19 פיינשטיין נ' מלול, מ"מ ראש העיר רחובות (8.11.2009)).

5. גם הנחיות היועץ המשפטי לממשלה מספר 5/2008 קובעות שורה של איסורים ומגבלות בכל הקשור לשימוש במשאבי הרשות המקומית לצרכי בחירות (הנחיות מס' 1.1900, 1.1901, 1.1902, 1.1908, 1.1704).

מבין השיקולים הנבחנים לעניין האיסור יש לשקול את עיתוי הפרסום וקרבתו למועד הבחירות, עד כמה חיוני המידע לציבור וכן השכל הישר, וכמובן שכל מקרה ונסיבותיו הוא.

ומן הכלל אל הפרט

6. אשר לשלטי החוצות - המשיב בתגובתו טוען, כאמור, באמצעות היועצת המשפטית של העירייה, כי שמו הוסר או הוסתר משלטי החוצות עוד בטרם ניתנה החלטתי מיום 29.4.2013 ואף לאחר ההחלטה הוסר שמו של המשיב משלטי החוצות לאלתר. המשיב מצייין עוד, כי מדובר בשלטים ישנים המתייחסים ברובם לפרויקטים של בנייה המבוצעים ברחבי העיר חדרה. טענה זו לא אוכל לקבל, שכן אין זה רלוואנטי, כי מדובר בשלטי חוצות ישנים, אשר על גביהם מתנוסס שמו של ראש עיריית חדרה. האיסור על פרסום שמו של ראש העיר ו/או תמונתו בתקופת הבחירות חל הן על שילוט ישן והן על שילוט חדש. לפיכך, טענה זו נדחית.

יתרה מכך. המשיב טוען, כי אילו היה פונה העותר אליו או ליועצת המשפטית של

העירייה, הרי שהוא היה נוכח לדעת כי מדובר בטעות טכנית שהיתה מקבלת מענה וטיפול מיידית. גם טענה זו לא אוכל לקבל. העותר ציין במפורש בעתירתו, כי על מנת לייתר את ההליך המשפטי דנן, פנתה באת כוחו באופן אישי, ביום 12.2.2013, הן למשיב והן ליועצת המשפטית של העירייה בבקשה להסיר את השלטים ולהפסיק את הפרסום האסור, אך מכתבה זה לא זכה לכל מענה או התייחסות, לא של ראש העיר, ולא של היועצת המשפטית לעירייה. בנסיבות אלה, טוב היה אילו טענה זו של המשיב לא היתה נטענת.

7. אשר לעלון "הגשרים של מחוז חדרה" – לטענת המשיב, כאמור, מדובר בעלון שחולק למטיילים שהגיעו מחדרה ומחוצה לה בימי חול המועד, משמע למעלה ממחצית השנה לפני מועד הבחירות ומטרתו העיקרית של העלון היתה להציג את המסלולים באזור הגשרים ולמשוך לעיר מטיילים מכל רחבי הארץ. מטעם זה, טוען המשיב, אין בהצגת ברכת ראש העיר והצגת תמונתו למטיילים מחוץ לחדרה משום תעמולת בחירות אסורה.

8. ככלל, אין לקבוע קטגוריות כי יש לאסור הפצת עלונים או חוברות מידע לציבור (ראו למשל ההחלטה בעניין עו"ד נפתלי גרוס נ' יהודה בן חמו, ראש עיריית כפר סבא (9.1.2013)). אני סבור, כי אין פסול בעיתוי של הפצת העלונים, שכן כנטען העלונים נשלחו בחול המועד פסח, ומעלה ממחצית השנה לפני מועד הבחירות. עם זאת, לא עולה כל טעם לציון שמו של המשיב על גבי העלונים ואף לא עולה כל טעם לפרסום תמונתו בעלונים אלה. מביין אני את החשיבות בדיווח על הפעולות שבוצעו ושיבוצעו על ידי עיריית חדרה, אולם בין דיווח זה מטעם העירייה לבין פרסום תמונתו של המשיב וחתמתו בשולי העלון, אין ולא כלום.

9. יש לציין, כי מועד פרסום העלונים עדיין אינו בתחום ששת החודשים האמורים בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה, שכן הבחירות לרשויות נקבעו ליום 22.10.2013 והעלונים הופצו – לטענת המשיב – בחול המועד פסח, היינו לפני תחילת מניין ששת החודשים הקודמים לבחירות וכאשר לא היה מוטל עדיין על ראש העירייה איסור כלשהו על הפרסום.

10. כידוע, תכליתו של סעיף 2א לחוק הבחירות היא שמירה על השוויון ומניעת הפליה לטובה של מתחרה המכהן בתפקיד ציבורי. העובדה כי המשיב הוא ראש העירייה

המכהן, אינה צריכה ליתן לו יתרון על ידי שימוש במשאבים מעבר למה שניתן לו ממילא על ידי עצם כהונתו בתפקיד.

11. אשר על כן, ומכל האמור לעיל, בשל העובדה כי העלונים הופצו לפני תחילת מניין ששת החודשים הקודמים לבחירות, לא מצאתי מקום להיעתר לעתירה. עם זאת, המשיב נדרש להימנע ממשלוח עלונים מסוג זה, המפרסמים את תמונתו, כמו גם חתימתו עליהם, מכאן ואילך. ברי, אפוא, כי אין בכך כדי למנוע פרסומים שוטפים מטעם העירייה ובשם העירייה כמידע לתושבים.

אשר לשלטי החוצות הפרוסים ברחבי העיר חדרה – ככל ונותרו שלטי חוצות עם שמו של המשיב, ניתן בזאת צו מניעה המורה למשיב להסיר או להסתיר את שמו משלטי החוצות של העירייה מכאן ואילך. לעניין הסרת השם מהשילוט כאמור, יוגש תצהיר מטעם העירייה בתוך 30 יום.

ניתנה היום, כ"ט באייר התשע"ג (9.5.2013).

סלים ג'ובראן
שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-20